

Seznam umělecké literatury k ústní maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury pro školní rok 2023/2024

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce z ČJL:

Žák vybírá ze školního seznamu 20 literárních děl podle těchto kritérií:

Světová a česká literatura do 18. století – min. 1 literární dílo

Světová a česká literatura 19. století – min. 4 literární díla

Světová literatura 20. a 21. století - min. 5 literárních děl

Česká literatura 20. a 21. století - min. 6 literárních děl

Libovolný výběr literatury ze seznamu 4 literární díla

Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu zastoupena próza (bez označení)

Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu zastoupena poezie (označeno písmenem „P“ za názvem díla),

Minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu zastoupeno drama (označeno písmenem „D“ za názvem díla).

Do seznamu je možné zařadit od jednoho autora pouze 1 dílo.

Student odevzdá svůj vytištěný a vlastnoručně podepsaný seznam vyučujícímu češtiny a literatury ke schválení do konce ledna 2024.

Světová literatura do konce 18. století (min.1)

1. DEFOE, Daniel: Robinson Crusoe 18. st.
2. PETIŠKA, Eduard: Staré řecké báje antika
3. EZOP: Bajky antika
4. MOLIERE: Lakomec „D“ 17. st.
5. MOLIERE: Tartuffe „D“ 17. st.
6. OVIDIUS: Umění milovat antika
7. SHAKESPEARE, William: Hamlet „D“ 16. – 17. st.
8. SHAKESPEARE, William: Othello „D“ 16. – 17. st.
9. SHAKESPEARE, William: Romeo a Julie „D“ 16. – 17. st.
10. SOFOKLÉS: Král Oidipus „D“ antika

Světová literatura do konce 19. století (min. 2)

1. AUSTEN, Jane: Pýcha a předsudek
2. BAUDELAIRE, Charles: Květy zla „P“
3. BRÖNTEOVÁ, Emily: Na větrné hůrce
4. DICKENS, Charles: Oliver Twist
5. GOETHE, Johann Wolfgang von: 1. díl Faust „D“
6. GOGOL, Nikolaj Vasiljevič: Revizor „D“
7. HUGO, Victor: Chrám Matky Boží v Paříži
8. POE, Edgar Allan: Havran P
9. POE, Edgar Allan: Povídky – soubor Jáma a kyvadlo
10. PUŠKIN, Alexandr Sergejevič: Evžen Oněgin P
11. RIMBAUD, Arthur: Opilý koráb P
12. SCOTT, Walter: Ivanhoe
13. TOLSTOJ, Lev Nikolajevič: Anna Kareninová
14. WILDE, Oscar: Obraz Dorian Graye
15. WILDE, Oscar: Šťastný princ a jiné pohádky

Česká literatura do konce 19. století (min. 2)

1. ČELAKOVSKÝ, František Ladislav: Toman a lesní panna „P“
2. ERBEN, Karel Jaromír: Kytice z pověstí národních „P“
3. HAVLÍČEK BOROVSÝ, Karel: Tyrolské elegie „P“
4. JIRÁSEK, Alois: Psohlavci
5. JIRÁSEK, Alois: Staré pověsti české
6. KAREL IV.: Vita Caroli (Život Karlův) 14. st
7. KOMENSKÝ, JAN AMOS: Labyrint světa a ráj srdce 17. st
8. MÁCHA, Karel Hynek: Máj „P“
9. MRŠTÍKOVÉ, Alois a Vilém: Maryša „D“
10. NĚMCOVÁ, Božena: Babička
11. NĚMCOVÁ, Božena: Divá Bára
12. NERUDA, Jan: Balady a romance „P“
13. NERUDA, Jan: Povídky malostranské
14. STROUPEŽNICKÝ, Ladislav: Naši furianti „D“
15. TYL, Josef Kajetán: Strakonický dudák aneb Hody divých žen „D“

Světová literatura 20. a 21. století (min. 5)

1. APOLLINAIRE, Guillaume: Alkoholy „P“
2. BRADBURY, Ray: 451 stupňů Fahrenheita
3. BRADBURY, Ray: Martánská kronika
4. BROWN, Dan: Šifra Mistra Leonarda
5. CAMUS, Albert: Cizinec
6. COELHO, Paulo: Alchymista
7. ECO, Umberto: Jméno růže
8. FITZGERALD, Francis Scott: Velký Gatsby
9. GINSBERG, Allen: Kvílení „P“
10. HEMIGWAY, Ernest: Komu zvoní hrana
11. HEMIGWAY, Ernest: Stařec a moře
12. KAFKA, Franz: Proměna
13. KEROUAC, Jack: Na cestě
14. KESEY, Ken Elton: Vyhodíme ho z kola ven
15. LONDON, Jack: Tulák po hvězdách
16. MURAKAMI, Haruki: Norské dřevo
17. ORWELL, G.: 1984
18. ORWELL, G.: Farma zvířat
19. PRATCHETT, Terry: Mord
20. REMARQUE, Erich Maria: Na západní frontě klid
21. ROLLAND, Romain: Petr a Lucie
22. ROWLING, Joane: Harry Potter a kámen mudrců
23. SAINT-EXUPÉRY, Antoine de: Malý princ
24. SAPKOWSKI, Andrzej: Zaklínač (1. díl)
25. STEINBECK, John: O myších a lidech
26. STYRON, William: Sophiina volba
27. TOLKIEN, John Ronald Reuel: Hobit
28. TOLKIEN, John Ronald Reuel: Pán prstenů – 3 díly
29. WALTARI, Mika: Egyptán Sinuhet
30. WYNDHAM, John: Den trifidů

Česká literatura 20. a 21. století (min. 6)

1. ČAPEK, Karel: Bílá nemoc „D“
2. ČAPEK, Karel: Matka „D“
3. ČAPEK, Karel: Povídky z jedné kapsy
4. ČAPEK, Karel: Válka s mloky
5. DOUSKOVÁ, Irena: Hrdý Budžes
6. DYK, Viktor: Krysař
7. FUKS, Ladislav: Spalovač mrtvol
8. HAŠEK, Jaroslav: Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války
9. HAVEL, Václav: Audience „D“
10. HRABAL, Bohumil: Obsluhoval jsem anglického krále
11. HRABAL, Bohumil: Ostře sledované vlaky
12. HRABĚ, Václav: Blues pro bláznivou holku „P“
13. JIROTKA, Zdeněk: Saturnin
14. JIROUS, Ivan Martin: Magorovy labutí písně „P“
15. KRCHOVSKÝ, J. H.: Noci, po nichž nepřichází ráno „P“
16. KRYL, Karel: Kníška Karla Kryla „P“
17. KUNDERA, Milan: Falešný autostop
18. KUNDERA, Milan: Nesnesitelná lehkost bytí
19. NEZVAL, Vítězslav: Edison „P“
20. OLBRACHT, Ivan: Nikola Šuhaj loupežník
21. ORTEN, Jiří: Cesta k mrazu, sebrané básně „P“
22. PAVEL, Ota: Smrt krásných srnců
23. POLÁČEK, Karel: Bylo nás pět
24. RUDIŠ, Jaroslav: Grandhotel
25. SEIFERT, Jaroslav: Maminka „P“
26. SEIFERT, Jaroslav: Na vlnách TSF „P“
27. SKÁCEL, Jan: Smuténka „P“
28. SVĚRÁK, SMOLJAK: Akt „D“
29. SVĚRÁK, SMOLJAK: České nebe „D“
30. ŠABACH, Petr: Občanský průkaz
31. ŠKVORECKÝ, Josef: Prima sezona
32. TOPOL, Jáchym: Anděl
33. TUČKOVÁ, Kateřina: Žitkovské bohyně
34. URBAN, Miloš: Santiniho jazyk
35. VIEWEGH, Michal: Báječná léta pod psa
36. WERICH, Jan: Fimfárum, pohádky
37. WOLKER, Jiří: Těžká hodina „P“

STRUČNÁ OSNOVA ústní zkoušky z českého jazyka a literatury:

1. analýza výňatku z uměleckého díla (charakteristické rysy výňatku, s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla)

úkoly k 1. ukázce z knihy:

1. Zařadit ukázkou do kontextu knihy
2. Povědět stručný obsah knihy (námět, motivy)
3. Určit druh slovesného umění, žánr, formu a kompozici
4. Rozbor jazykových prostředků: lexikální a stylistický rozbor – najít příznaková slova a slovní spojení, převažující typ vět. Forma vyprávění – úloha vypravěče
5. Básnické jazykové prostředky – personifikace, metafory, epiteta, přirovnání s příklady
6. U poezie určit formu verše, rým, rytmus, smysl básně
7. Zařadit do uměleckého stylu, směru – uvést charakteristické rysy
8. Vlastní interpretace díla. Pohovořit o významu díla, popřípadě uvést zajímavé souvislosti (zfilmovaná díla, inspirace pro další umělce apod.)
9. Pohovořit o autorovi, zařadit jeho tvorbu do souvislostí s dobou, uměleckým stylem, skupinami umělců apod. Uvést další významná díla spisovatele/spisovatelky.

2. analýza výňatku z neuměleckého díla

úkoly ke 2. ukázce:

1. Charakteristika textu – téma, motivy, souvislost s prvním textem
2. Slohový postup, slohový útvar
3. Volba slov, lexikální rozbor, zařadit do jazykové vrstvy
4. Jaký je účel textu

Průběh ústní maturitní zkoušky:

Student si losuje knihu ze svého seznamu přečtené literatury, 20 minut má na přípravu, přečte si pracovní list, napíše v bodech přípravu. Vlastní zkouška trvá 15 minut. Zkoušení probíhá formou řízeného rozhovoru. Student hovoří nahlas, srozumitelně a spisovnou češtinou.

Analýze uměleckého textu a charakteristice literárněhistorického kontextu by měly být věnovány 2/3 celkové časové dotace (tj. cca 10 minut), analýze neuměleckého textu 1/3 (cca 5 minut).

Hodnocení u MZK – max. 28 bodů

1. rozbor díla a uměleckého textu – 12 bodů
2. literárněhistorický kontext díla – 4 body
3. rozbor neuměleckého textu – 8 bodů
4. hodnocení ústního projevu – 4 body

Kritéria pro hodnocení ústní profilové zkoušky z českého jazyka a literatury ve školním roce 2023 - 2024

Maximální počet bodů za hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury je 28 bodů

1 – prospěl výborně	24 bodů – 28 bodů
2 – prospěl chvalitebně	20 bodů – 23 bodů
3 – prospěl dobře	16 bodů – 19 bodů
4 – prospěl dostatečně	12 bodů – 15 bodů
5 – neprospěl	0 bodů – 11 bodů

Vnitřní kritéria zkoušky z českého jazyka a literatury

Za kritérium **analýza uměleckého textu** musí žák získat **alespoň 4 body**. Pokud získá méně než **4 body**, je za ústní zkoušku celkově hodnocen **0 body**.

V Turnově, 27. 9. 2023

Navrhli: Vyučující ČJL Mgr. Jiří Mašek

Vyučující ČJL Mgr. Eva Jiříčková

Schválil: Ing. Jana Rulcová

ředitelka školy